

Valtiovarainministeriö
Rahoitusmarkkinaosasto

Viite VM063:00/2007

Asia Valtiovarainministeriön lausuntopyyntö 12.2.2008
Finanssivalvontatyöryhmän muistioista ”Rahoitustarkastuksen
ja Vakuutusvalvontaviraston yhdistäminen Finanssivalvonnaksi”.

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta ottaa kantaa esitykseen vain siltä osin kuin siinä käsitellään vakuutusvalvontaviraston muutoksenhakulautakuntaa koskevien tehtävien siirtämistä sosiaali- ja terveysministeriölle.

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta on lakisääteisen tapaturmavakuutuksen ensimmäinen muutoksenhakuaste haettaessa muutosta vakuutuslaitosten työtapaturmia ja ammattitauteja koskeviin päätöksiin. Muutoksenhakulautakunnan päätöksiin voi hakea muutosta vakuutusoikeudelta ja vakuutusoikeuden päätöksiin tietyin edellytyksin korkeimmalta oikeudelta.

1.1.2006 voimaantulleessa tapaturmavakuutuslain muuttamista koskevassa laissa (681/2005) on muutoksenhakulautakunnan talousarvion ja oikeushallintomaksun vahvistaminen säädetty vakuutusvalvontaviraston tehtäväksi. Lain perusteluissa todettiin muun muassa, että vaikka vakuutusvalvontavirasto oli hallinnollisesti sosiaali- ja terveysministeriön alainen, oli se kuitenkin päätöksenteossaan itsenäinen ja ministeriöstä riippumaton ja sopiva vahvistamaan muutoksenhakuasteiden talousarviot sekä niihin sisältyvät palkka- ja palkkioperusteet.

Vakuutusvalvontavirasto on vahvistanut tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan talousarvion ja oikeushallintomaksun ensimmäisen kerran vuodeksi 2006 ja muutoksenhakulautakunta on vuosittain toimittanut täysistunnon hyväksymän tilinpäätöksensä virastolle tiedoksi.

Esityksen mukaan tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan osalta Vakuutusvalvontaviraston tehtävät siirtyisivät sosiaali- ja terveysministeriölle ja Finanssivalvonta hoitaisi sen tehtäviä kahden vuoden siirtymäajan.

Esityksessä on esitetty perusteluja, miksi Finanssivalvonnalla ei pitä olla muutoksenhakulautakuntien hallintoon liittyviä tehtäviä. Siinä muun muassa todetaan, että tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta on sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalla toimiva erityinen lainkäyttöviranomainen, jonka tehtävät rajoittuvat sosiaaliturvan toimeenpanoon eikä sillä ole yhteyttä finanssimarkkinoiden toimintaan. Lisäksi pidetään perusteltuna Finanssivalvonnan tarkoituksen kannalta, ettei valvontaviranomainen vahvista tai hyväksy

lautakuntien tai muutoksenhakuelinten talousarviota eikä määrää tai vahvista niiden kustannusten kattamiseksi tarvittavia maksuja.

Sen sijaan esityksestä ei löydy perusteluja sille, miksi vakuutusvalvontaviraston tehtävät siirretään sosiaali- ja terveysministeriölle. Ilmeisestikin sillä, että muutoksenhakulautakunta toimii sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalla on ollut merkitystä.

Vaikka tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta ratkaiseekin sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalaan kuuluvien lakien soveltamiseen liittyviä valitusasioita, sitä ei voida pitää ministeriön palveluntuottajana. Lautakunta on ministeriöstä riippumaton muutoksenhakuelin ja sen pitäisi olla ministeriöstä riippumaton myös budjettioikeudellisesti.

Tapaturmavakuutuslakia vuonna 2005 muutettaessa pidettiin tärkeänä paitsi muutoksenhakulautakunnan riippumattomuuden korostamista myös sitä, että sen talousarvion vahvistava Vakuutusvalvontavirasto on päätöksenteossaan itsenäinen sosiaali- ja terveysministeriöön nähden. Toteutettuna nyt ehdotetussa muodossa poikettaisiin noudatetusta linjasta.

On ymmärrettävää, että työryhmä ei pääasiaa pohtiessaan ole miettinyt muutoksenhakulautakuntia koskevia erilliskysymyksiä. Kun muutoksenhakulautakuntia ei myöskään ole työn aikana kuultu, eivät niiden asemaa vallanjaon ja oikeusturvan kannalta koskevat näkökohdat ole nousseet esille.

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta katsoo, että ehdotettua siirtoa ei pidä toteuttaa vaan asiaa olisi selvitettävä työryhmässä, jossa muutoksenhakulautakunnilla on edustuksensa. Työryhmässä olisi mahdollisuus myös miettiä vaihtoehtoa, jonka mukaan muutoksenhakulautakuntien hallintoelimet itse vahvistaisivat talousarvionsa.

Päädyttiinpä mihin tahansa ratkaisuun muutoksenhakulautakunta pitää erillistä siirtymävaihetta tarpeettomana. Talousarvion ja oikeushallintomaksun vahvistamisen ei pitäisi missään organisaatiossa edellyttää suurta valmistelua.

Helsingissä, maaliskuun 28 päivänä 2008

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta

Puheenjohtaja Hannu Hakkola

Toimistopäällikkö Pirkko Laitinen